

TEM[®] 2013

**Ekonomiska och sysselsättningsmässiga effekter av
turismen i Uppsala kommun
inklusive åren 2009-2012**

INNEHÅLL

Nyckeltal turismen i Uppsala kommun 2013	3
Utveckling turismen i Uppsala kommun 2013	4
Resultat turismen i Uppsala kommun 2013	
Omsättning totalt och per kategori	6
Omsättning fördelad på branscher	7
Omsättning per kategori och bransch	8
Sysselsättning	9
Skatteintäkter	10
Övernattningar/besök	11
Nationalitetsfördelning	12
Regional omsättningsstatistik	14
Utveckling turismen i Uppsala län 2012	15
Presentation av RESURS	16

Denna rapport är utförd av Clas Andersson
på uppdrag av Destination Uppsala AB
16 juli 2014

© RESURS för Resor och Turism i Norden AB
STOCKHOLM • TEL 08-559 232 40 • resurs@resurs.turism.se
MALMÖ • TEL 040-692 81 20 • clas@resurs.turism.se

När rapporten citeras är vi tacksamma om källan
"RESURS" anges.

NYCKELTAL TURISMEN I UPPSALA KOMMUN 2013

- △ 1,8 miljarder kronor eller 1 790 miljoner kronor i total turismomsättning
- △ 1 407 årssysselsatta, främst inom restaurang och logi
- △ 125,5 miljoner kronor i totala skatteintäkter till kommunen
- △ 67,2 miljoner kronor i totala skatteintäkter till landstinget/regionen
- △ Shopping omsättningsmässigt största bransch med cirka 503 miljoner kronor
- △ Dagbesök omsättningsmässigt största enskilda kategori med 640,5 miljoner kronor
- △ Hotell vanligaste kommersiella övernattningskategori med 73 % av samtliga kommersiella övernattningar
- △ Släkt/vänner vanligaste övernattningskategori med 61,5 % av samtliga övernattningar
- △ Av 447 946 utländska övernattningar i hotell, stugby, vandrarhem och camping (SCB) och i fritidshus samt hos släkt/vänner (TDB) svarar släkt/ vänner och fritidshus för 73,8 %
- △ Tyskland största nationalitet av utländska gäsnätter i hotell, stugby, vandrarhem och camping enligt SCB
- △ Beräknad omsättning för utländska övernattningar enligt ovan (SCB och TDB) är cirka 243 miljoner kronor eller 24 % i motsvarande andel av turismomsättningen

UTVECKLING TURISMEN I UPPSALA KOMMUN 2013

Turismomsättningen för alla övernattande har ökat med cirka 52 miljoner kronor 2013 jämfört med 2012.

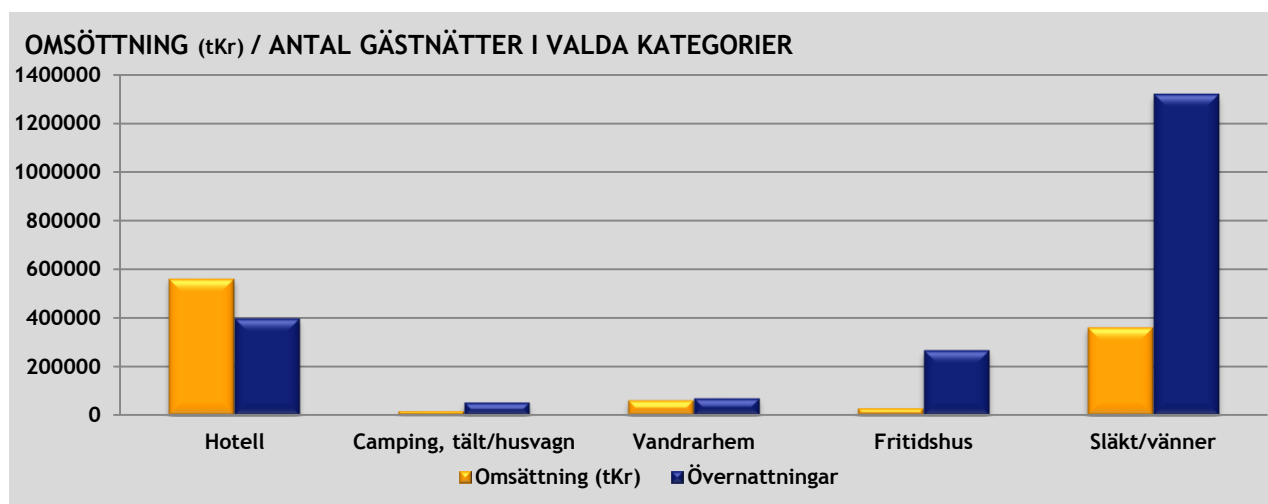
Det totala antalet kommersiella övernattningar har minskat med nästan 4 000 gästnätter (minskningar i kategorierna stugby/campingstugor, camping i tält/husvagn, vandrarhem, grupplogi och gästhamn)

Omsättningen för samtliga kommersiella övernattningar har minskat med cirka 32 miljoner kronor 2013 jämfört med 2012. Den största omsättningsminskningen har skett i kategorin hotell som har minskat med drygt 31 miljoner kronor p.g.a. lägre utlägg.

Omsättningen för icke kommersiella/övriga övernattningskategorier har ökat med 84 miljoner kronor 2013 jämfört med 2012 vilket beror på ett ökat antal övernattningar i kategorierna fritidshus och släkt/vänner samt högre utlägg i kategorin släkt/vänner.

Den vanligaste övernattningsformen är hos släkt/vänner som svarar för 61,5 % av samtliga övernattningar 2013.

Hotellen är den omsättningsmässigt viktigaste övernattningskategorin med 54 % av omsättningen för alla övernattningar och 86 % av omsättningen för samtliga kommersiella övernattningar 2013. Det är också den vanligaste kommersiella boendeformen med 73 % av samtliga kommersiella övernattningar 2013. Antalet hotellgästnätter har ökat med 3,3 % 2013 jämfört med 2012. Hotellens kapacitetsutnyttjande 2013 beräknad på disponibel rumskapacitet enligt SCB är måndag-torsdag 62,9 % (56,7 % i hela landet) och fredag-söndag 43,4 % (42,3 % i hela landet) samt totalt 54,2 % (50,3 % i hela landet). Andelen utländska hotellgästnätter enligt SCB år 2013 är 25,9 % (23,4 % i hela landet).

Trots mångfalt fler övernattningar hos släkt/vänner är omsättningsandelen mindre än för hotellövernattningarna. Dygnsutläggen för hotellövernattningarna är 1 404 kronor, camping i tält/husvagn 335 kronor, vandrarhem 875 kronor, fritidshus 112 kronor och släkt/vänner 274 kronor.

Dagbesöken uppvisar en ökning i antalet beräknade besök med mer än 100 000 eller nästan 8 % medan omsättningen p.g.a. lägre utlägg har ökat med knappt 14 miljoner kronor 2013 jämfört med 2012. Fr.o.m. år 2013 ingår alla dagresor i TDB och inte som tidigare enbart resor med minst 10 mil enkel resa och kortresorna har inneburit generellt lägre utlägg. Dagbesöken svarar för 36 % av den totala turismomsättningen 2013. Av det totala antalet redovisade dagbesök 2013 har 36,5 % beräknats som ej kommuninvånare, d v s turister, och av dessa ingår 80 % i beräkningarna för att exkludera övernattande besökare och dagbesökare som gör mer än ett besök under en och samma dag.

Regional handelsstatistik från SCB (se sidan 14) understryker den betydande handeln inom dagligvaru- och sällanköpshandeln (regional shopping) i Uppsala kommun vilken ej ingår i föreliggande beräkningar utöver den del som genereras av redovisat antal gästnätter och dagbesök.

Fördelningen av utläggerna för kategorierna hotell, fritidshus, släkt/vänner och dagbesök är enligt en specialkörning där RESURS har indelat Sverige i "turismklasser". Även utläggsnivån innefattas i de tre sistnämnda kategorierna. För hotellen används logiintäkten som hotellen rapporterar till SCB och fr.o.m. 2012 ingår en tilläggsberäkning för frukost eftersom det inte ingår i SCB:s logiintäkt och förändrade moms nivåer har inneburit en generellt tydligare särredovisning från hotellen. Fr.o.m. 2011 ingår samtliga fritidshus i beräkningarna enligt internationell turismdefinition och fr.o.m. 2012 dessutom en beräkning av antalet gästnätter i utlandsägda fritidshus. Fr.o.m. år 2013 ingår alla dagsresor i TDB och inte som tidigare enbart dagsresor med minst 10 mil enkel resa vilket har inneburit förändringar i dagbesökens utläggsfördelning/turistkronan och framför allt utläggsnivån som generellt blir lägre.

RESULTAT TURISMEN I UPPSALA KOMMUN 2013

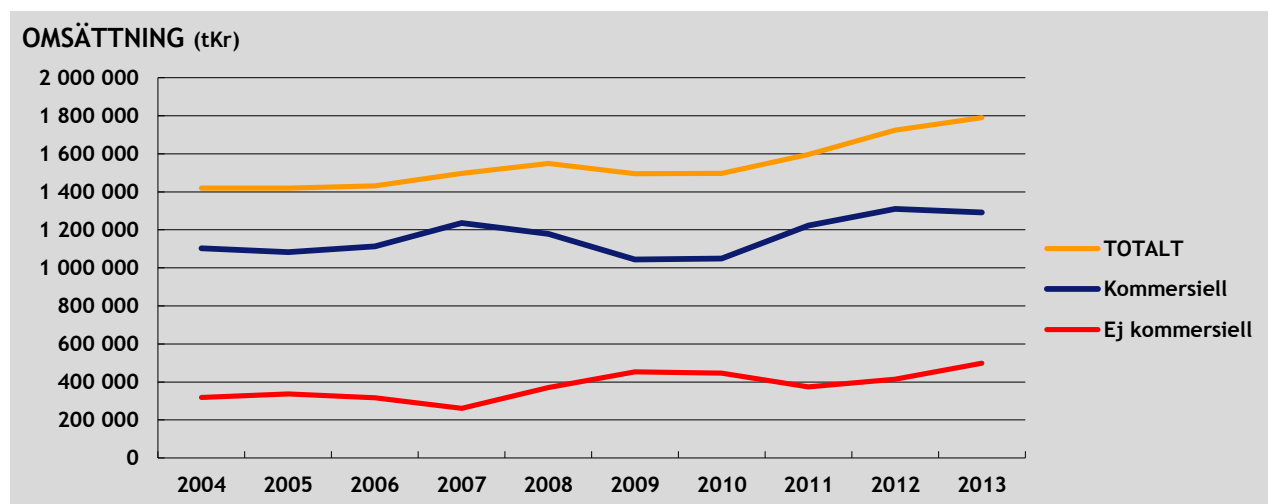
OMSÄTTNING TOTALT OCH PER KATEGORI

Kategori (tKr)

Kommersiella	2009	2010	2011	2012	2013
Hotell	425 511	481 965	502 973	591 395	559 995
Stugby/camping	8 217	10 843	9 918	10 431	6 633
Stuga/rum	2 391	1 873	1 502	1 588	3 344
Camping, tält/husvagn	12 319	15 454	16 456	23 070	17 764
Vandrarhem	15 970	21 758	33 716	55 024	61 820
Grupplagi	1 137	1 138	1 138	1 138	683
Gästhamn	110	109	133	108	93
Dagbesök	577 786	516 681	655 908	626 589	640 522
	1 043 441	1 049 821	1 221 744	1 309 343	1 290 854
Övriga					
Fri camping	1 232	2 172	2 889	3 085	2 859
Fritidshus	14 807	13 001	26 363	35 137	30 073
Släkt/vänner	342 058	337 729	245 295	271 921	361 430
Genomfartsresenärer	94 138	93 479	99 625	104 683	104 892
	452 235	446 381	374 172	414 826	499 254
TOTALT	1 495 676	1 496 202	1 595 916	1 724 169	1 790 108

Observera att det som anges för "Hotell" avser hotellgästernas utlägg på de sex branscher som anges på följande sida och inte vad de spenderar på hotellen. Det samma gäller övriga kategorier.

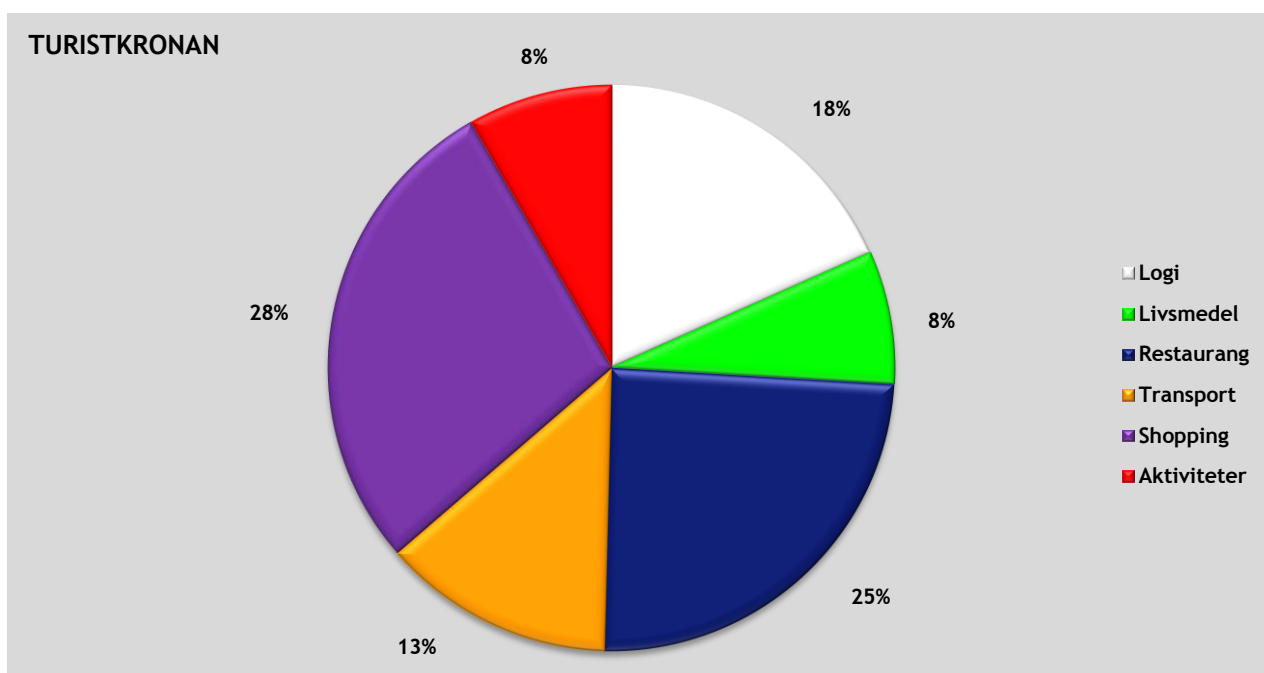
Med kommersiell avses de kategorier där besökarna betalar en logiavgift för sitt boende eller gör ett dagbesök. Dessa påverkas av traditionell marknadsföring att besöka kommunen. Med övriga eller icke kommersiella avses kategorierna fri camping, släkt/vänner och fritidshus.

OMSÄTTNING FÖRDELAD PÅ BRANSCHER

(tKr)	2009	2010	2011	2012	2013
Logi	238 457	272 872	299 070	318 262	328 247
Livsmedel	116 544	128 691	108 567	111 597	135 909
Restaurang	452 808	404 831	343 362	471 642	437 962
Transport	176 790	214 988	263 538	222 582	237 004
Shopping	373 794	336 884	434 062	427 981	502 832
Aktiviteter	137 283	137 935	147 317	172 105	148 154

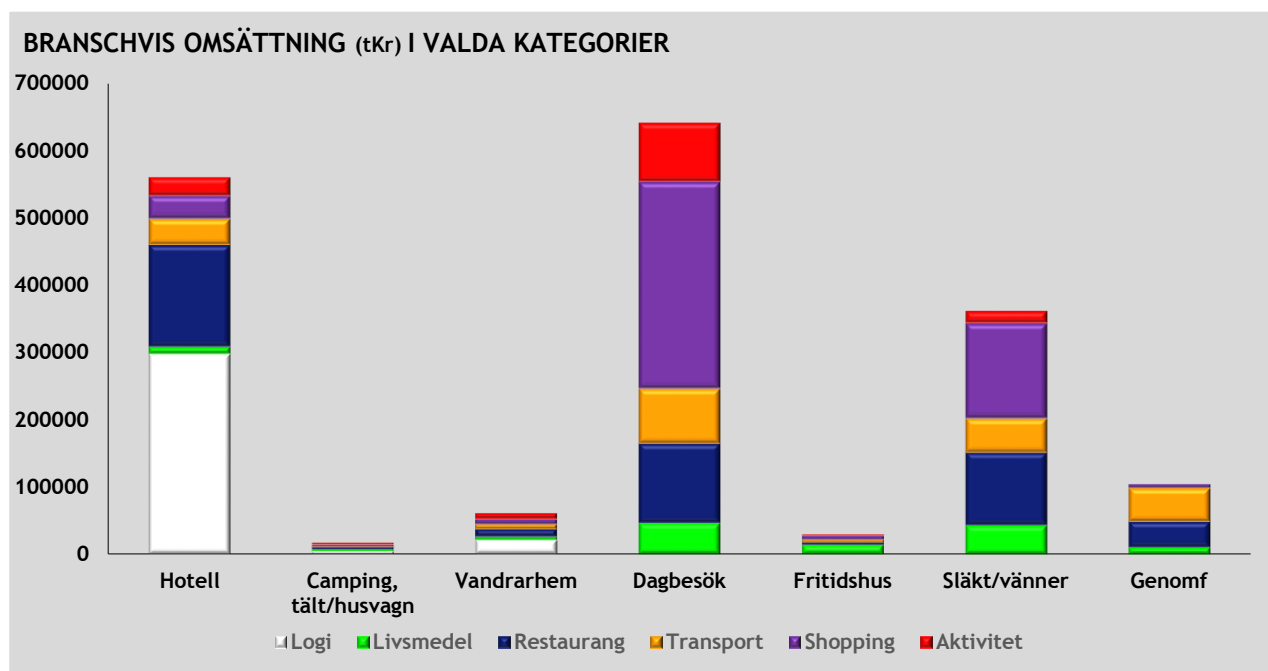
Här visas fördelningen av "Turistkronan" för de branscher som påverkas. Denna fördelning varierar normalt inte mycket i Sverige. Restaurang och logi brukar ligga högst omsättningsmässigt, men den senaste 10-årsperioden finns generellt en del stora förändringar, oftast för restaurang och shopping. Den stora omsättningsandelen för shopping i kommunen beror främst på en stor andel dagbesök och tillsammans med ett stort antal hotellövernattningar är det huvudorsaken till den höga restaurangomsättningen. Uppsala som regioncentra belyses också i den regionala handelsstatistiken från SCB (se sidan 14) med omsättning över riksnittet inom dagligvaruhandel, sällanköpshandel och restaurangbranschen.

Shopping är den omsättningsmässigt största branschen med cirka 503 miljoner kronor. Dagbesöken genererar 306 miljoner kronor på shopping.

OMSÄTTNING PER KATEGORI OCH BRANSCH

Kategori (tKr)	Logi	Livsmedel	Restaurang	Transport	Shopping	Aktivitet
Hotell	296 797	11 200	151 199	39 200	33 600	28 000
Stugby/camping	2 786	663	1 061	265	663	1 194
Stuga/rum	1 337	468	602	201	267	468
Camping, tält/husv.	5 152	2 842	3 375	1 776	2 487	2 132
Vandrarhem	21 637	4 946	11 746	7 418	7 418	8 655
Grupplagi	225	102	157	55	68	75
Gästhamn	11	24	18	19	15	7
Dagbesök	0	47 068	117 669	82 368	305 940	87 478
Fri camping	0	600	686	543	457	572
Fritidshus	301	14 134	4 210	4 210	5 714	1 504
Släkt/vänner	0	43 372	108 429	50 600	140 958	18 072
Genomfartsresenärer	0	10 489	38 810	50 348	5 245	0

Dagbesöken är omsättningsmässigt mest betydande. De genererar mest i alla branscher utom logi och restaurang där hotellövernattningarna har de största omsättningsvolymerna med 297 respektive 151 miljoner kronor.

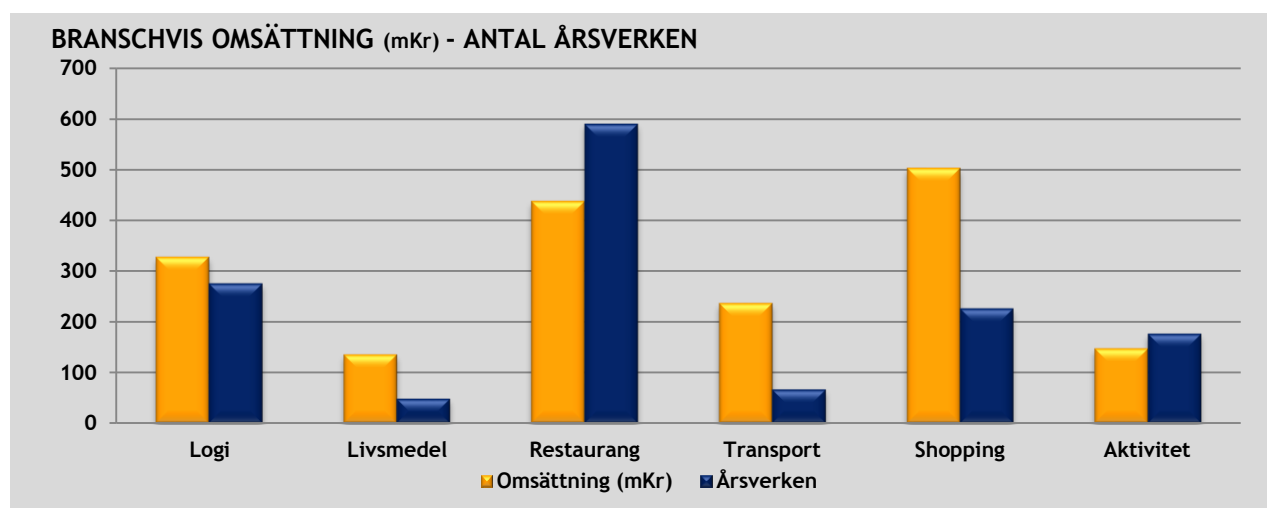
SYSSELSÄTTNING

RESURS har, i samarbete med SCB, utvecklat en metod där vi kan redovisa sysselsättningen i form av antal anställda. Detta innebär också att vi kan redovisa sysselsättning med bättre metod för varje bransch och med regionalt och ibland lokalt anpassade tal.

SYSSELSÄTTNING

	2009	2010	2011	2012	2013
Livsmedel	50,3	58,5	48,7	48,7	49,0
Restaurang	611,9	532,0	444,8	598,5	591,0
Transport	55,0	64,9	78,4	64,4	67,0
Shopping	167,9	143,7	182,6	175,1	227,2
Aktivitet	180,6	176,2	185,5	210,9	177,2
Logi	278,3	280,9	303,9	320,1	276,5
Administration	17,0	17,0	20,0	19,0	19,0
TOTALT, årssysselsatta	1 361	1 273	1 264	1 437	1 407

Observera att ovanstående sysselsättningstal inte behöver vara ett korrekt resultat utan visar hur stor sysselsättning som omsättningen bör ge upphov till. Det kan också vara så att de företag som påverkas väljer att ta ut större eller mindre vinster istället för att nyanställa eller varsla personal. Resultatet från 2010 är, i några fall, inte direkt jämförbart med tidigare år. Detta beror på att företag i de branscher som påverkas av turismen kan ha sorterats in i nya SNI-koder enligt SNI 2007. Detta är tillämpat i resultatet från 2010. När SCB utförde denna nya indelning har en del företag flyttats till angränsande eller ny kod och detta kan påverka resultatet något.

Restaurang- och logibranscherna är generellt sysselsättningsintensiva. I Uppsala svarar de två branscherna tillsammans för 43 % av den totala turismomsättningen och 62 % av det totala antalet årsverken inom turismen.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna delas in i två delar:

DIREKTA avser de skatteintäkter som kommer från sysselsättningen i de företag som direkt påverkas av besökarens utlägg.

TOTALA avser alla företag som påverkas, t ex tvätteriet som tvättar hotellets linne. Detta är också att se som den totala effekten, d v s om all turism försvinner påverkas också många andra företag som levererar varor och tjänster.

SKATTEINTÄKTER

(tKr)	2010	2011	2012	2013
DIREKTA				
Kommun	51 582	52 218	59 222	59 790
Landsting	25 077	25 387	30 861	32 018
TOTALA				
Kommun	113 014	117 377	129 842	125 513
Landsting	54 944	57 065	67 663	67 213

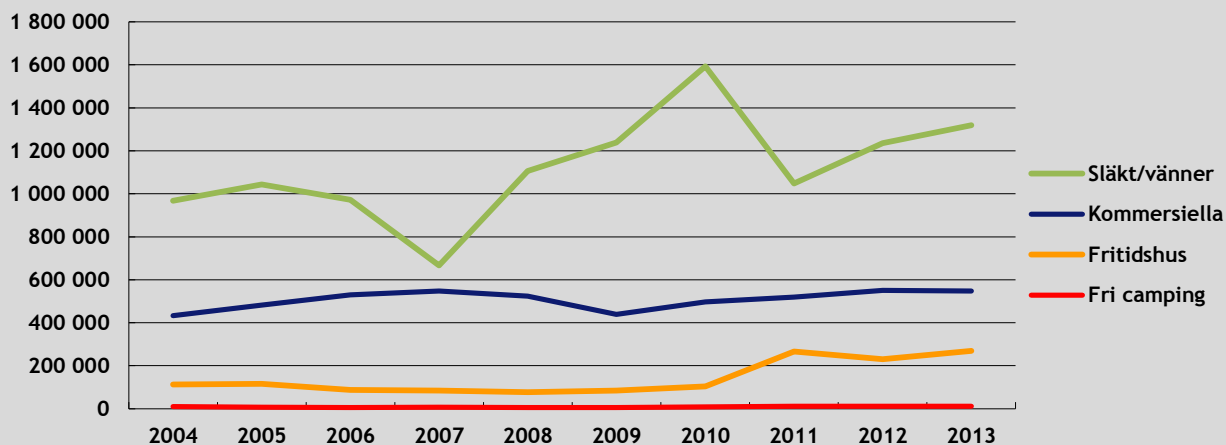
2010 har Resurs infört en ny, och mer tillförlitlig, metod att beräkna skatteintäkterna. När SCB levererade data för 2009 var detta med den nya SNI-indelningen, SNI 2007. Detta innebar också att Resurs fick tillgång till säkrare data för att beräkna såväl omsättning, som sysselsättning och skatteeffekter. Av dessa skäl redovisas bara resultat från 2010, men historiskt följer skatteintäkterna nästan proportionerligt med utvecklingen av sysselsättningen. Den totala skatteintäkten tar nu enbart med summan av de direkta och indirekta effekterna enligt ovan nämnda text efter "TOTALA".

ÖVERNATTNINGAR/BESÖK

Övernattningar	2009	2010	2011	2012	2013
Hotellrumsnätter	259 867	283 760	283 291	283 895	294 778
Hotellgästnätter	350 503	383 730	380 264	386 280	398 857
affär	198 723	214 374	205 953	201 565	207 229
fritid	151 780	169 356	174 511	184 715	191 628
Stugby/camping	18 465	25 816	26 806	26 747	18 952
Stuga/rum	2 288	1 726	1 726	1 726	3 870
Camping tält/husvagn	39 109	47 550	50 635	60 710	53 028
Vandrarhem	25 150	34 981	57 145	72 783	70 651
Grupplagi	2 500	2 500	2 500	2 500	1 500
Gästhamn	459	476	476	476	391
Kommersiella	438 474	496 779	519 552	551 222	547 249
Fri camping	4 830	8 355	11 110	11 555	11 210
Fritidshus	85 095	104 005	266 293	229 656	268 511
Släkt/vänner	1 239 342	1 593 063	1 048 271	1 236 006	1 319 089
Övriga	1 329 267	1 705 423	1 325 674	1 477 217	1 598 810
TOTALT	1 767 741	2 202 202	1 845 226	2 028 439	2 146 059
Genomfartsresenärer	470 690	467 395	474 405	475 830	476 780
Dagbesök	1 350 435	1 530 816	1 586 582	1 498 324	1 616 333

ANTAL ÖVERNATTNINGAR

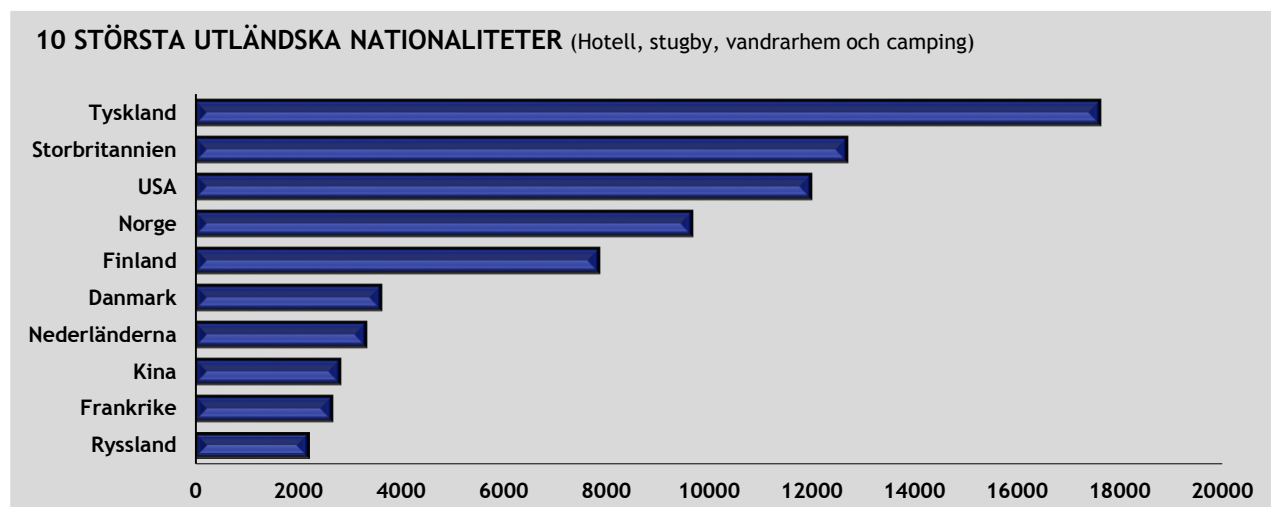
Fr.o.m. 2011 ingår alla fritidshus i beräkningarna (inklusive objekt som ägs av kommuninvånare) enligt internationell turismdefinition och dessutom ingår övernattningar i utlandsägda fritidshus vilket generellt inneburit stora ökningar. I Uppsala finns det 3 533 fritidshus enligt SCB 2012 varav 50 utlandsägda. Fr.o.m. år 2012 ingår också en mer omfattande beräkning av utländska gästnätter hos släkt/vänner (se mer info på sidan 13).

NATIONALITETSFÖRDELNING

HOTELL, STUGBY, VANDRARHEM OCH CAMPING (SCB/Tillväxtverket) Urval svenskar och de 10 största nationaliteterna

	2013	Förändring fr 2012
Sverige	424 268	+ 2,0 %
Tyskland	17 610	- 8,7 %
Storbritannien	12 678	- 8,4 %
USA	11 985	+ 6,5 %
Norge	9 651	- 17,6 %
Finland	7 839	- 7,3 %
Danmark	3 605	- 16,3 %
Nederländerna	3 298	+ 1,4 %
Kina	2 804	+ 39,4 %
Frankrike	2 636	- 23,7 %
Ryssland	2 169	+ 23,9 %
TOTALT UTLANDET	117 220	+ 2,3 %
TOTALT	541 488	+ 2,1 %

Svenska gästnätterna svarar för 78,4 % av samtliga gästnätter i 22 hotell, 1 stugby, 9 vandrarhem och 6 campingplatser.

Källa: SCB/Tillväxtverket

TOTALT ANTAL UTLÄNDSKA GÄSTNÄTTER (SCB/Tillväxtverket och TDB)

	2013
Hotell, stugby, vandrarhem och camping (SCB)	117 220
Släkt/vänner (TDB)	326 226
Fritidshus (TDB)	4 500
TOTALT	447 946

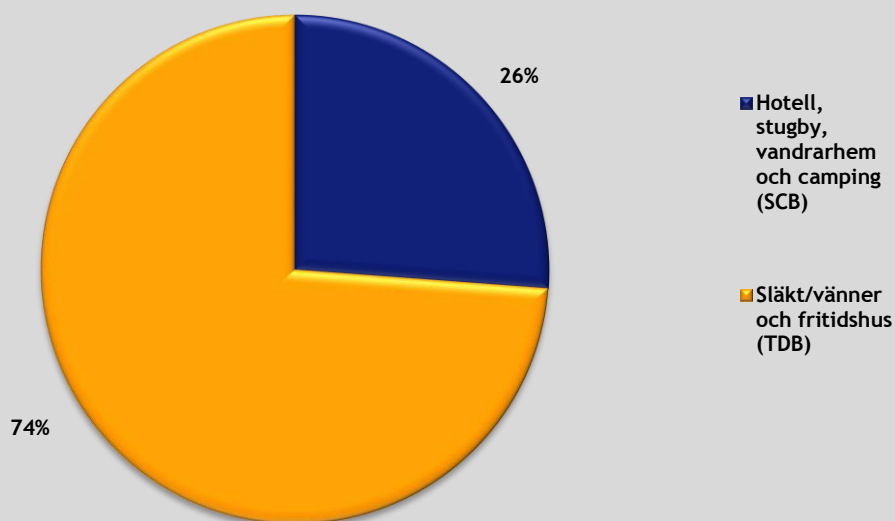
Utländska övernattningar hos släkt/vänner och i utlandsägda fritidshus svarar för 73,8 % av samtliga utländska gästnätter.

Utländska övernattningar hos släkt och vänner tas fram med ny metod fr.o.m. 2012 och är därför inte helt jämförbar med tidigare års resultat. Från 2012 sker intervjuer löpande hela året mot att det tidigare år gjorts intervjuer i början av varje år om besök de senaste 12 månaderna (TDB).

Beräknad omsättning för utländska övernattningar i hotell, 1 stugby, vandrarhem och camping inklusive campingstugor samt i fritidshus och hos släkt/vänner är cirka 243 miljoner kronor eller cirka 24 % i motsvarande andel av turismomsättningen. Samma utlägg och utläggsfördelning som för svenska övernattningar i berörda kategorier har nyttjats i beräkningarna.

Det utländska resandet till Sverige har ökat mycket de senaste åren. För utländska övernattningar hos släkt/vänner i Sverige, enligt TDB, avser detta mest från de nordiska grannländerna samt Tyskland, USA, Polen och Storbritannien. Här märks också stora ökningar från länder där Sverige haft stor invandring, staterna på Balkan, Iran och Thailand, men också från Frankrike och Spanien.

FÖRDELNING AV ANTAL UTLÄNDSKA ÖVERNATTNINGAR

TOTALT ANTAL ÖVERNATTNINGAR

I hotell, stugby, vandrarhem och camping (SCB) samt fritidshus och släkt/vänner (TDB)

Svenska	1 681 142	79 %
Utländska	447 946	21 %
TOTALT	2 129 088	

I TDB finns data på varifrån i de svenska besökarna/overnattningarna kommer och detta kan anges dels för affärs- och dels fritidsgäst, samt uppdelat på övernattnings- respektive dagresa.

REGIONAL HANDELSSTATISTIK (SCB)

Statistiken bygger på företagens omsättningsredovisning till Skatteverket och är exklusive moms.

Omsättning över riksnittet är i **fet stil**.

Bransch	Inrikes oms exkl moms milj kr	Antal anställda	Antal enheter	Oms/ invånare	Riksnitt/ invånare	Oms +/- riksnitt milj kr
Butiker, varuhus, stormarkn med brett sort.	5 103,4	1840	105	25186	24883	61,4
Spec livsm butiker samt sprit o tobak	726	239	64	3583	4194	- 123,8
Bensin	742,3	100	16	3663	6442	- 563,2
Butiker övriga hushållsvaror	6 761,1	3321	579	33368	26211	1 450,2
Hotell	455,3	386	26	2247	3568	- 267,7
Vandrarhem, stugbyar, mm	24,7	29	9	122	231	- 22,1
Campingplatser m.m.			1		187	
Andra logier			1		1	
Restauranger	1 710,9	2193	378	8444	8196	50,2

Tyvärre förekommer olika former av registerförändringar, avgränsningar, sättet att redovisa moms etc.

Uppgifterna bör därför användas försiktigt för att belysa förändringar mellan närliggande år. Det behövs tre enheter för att statistik skall erhållas.

”Butiker, varuhus och stormarknader med brett sortiment” innefattar oftast både livsmedel och andra varor vilket försvårar gränsdragningen mellan livsmedel och shopping.

Observera att i hotellens redovisade omsättning till SCB ingår ofta även omsättning för restaurangverksamhet, dans och andra säljintäkter (garage, garderob, hygienvaror, etc.).

UTVECKLING TURISMEN I UPPSALA LÄN 2012

Övernattande och besökare i Uppsala län konsumerade för drygt 2 miljarder kronor 2012 och detta gav en sysselsättning för 1 661 personer. Resultatet är en ökning från 2011 med 250 miljoner kronor eller +14,5 %. Främsta skälet till ökningen är att gästerna spenderat mer per person och dygn.

Hotellgäster minskade något för andra året i rad, men detta skall ses mot en mycket stor ökning 2010. Hotellgästerna valde dock att spendera mer per person och dygn, 1 526 kr, och fick därför totalt en ökad konsumtion. Övernattningar på camping ökade för andra året i rad och även övernattningar hos släkt och vänner ökade.

Den bransch som fick högsta omsättningsökningen var restaurang vilket bidrog till en ökad sysselsättning eftersom restauranger har låg omsättning per anställd. Samtidigt minskade omsättningen på logi och restaurang, som båda är sysselsättningsintensiva.

Övernattningar hos släkt och vänner svarar för drygt hälften av alla övernattningar i Uppsala län. Tillsammans med övernattningar i eget fritidshus svarar dessa två för 75 %, eller sex gånger fler än på hotellen. Trots detta svarar hotellgästerna för en högre total omsättning.

PRESENTATION AV RESURS

RESURS för Resor och Turism i Norden AB är ett konsultföretag inom resor och turism, bildat 1987 som dotterbolag till dåvarande Sveriges Turistråd (ägt till vardera hälften av Staten och turistnäringen) och privatägt sedan 1992.

RESURS är helt oberoende i förhållande till det offentliga, branschorganisationer och kommersiella aktörer. RESURS verkar uteslutande inom sektorn resor och turism.

RESURS' affärsområden är:

- △ Turistekonomiska effektberäkningar och statistik, bl.a. för Tillväxtverket och huvuddelen av Sveriges kommuner.
- △ Marknadsundersökningar för konferensmarknaden, affärsresor, varumärken och evenemang.
- △ Strategisk planering, destinationsutveckling, marknads- och produktkunskap, affärsanalyser (t.ex. bedömningar av hotelletablering eller utbyggnad, skapande av attraktioner, nöjesparker, museer) och produktutveckling.
- △ RESURS äger **TuristEkonomiska Modellen (TEM[®])**, en modell för beräkning av ekonomiska, sysselsättnings- och skattemässiga effekter av resor och turism, evenemang och investeringar. RESURS har utfört effektberäkningar av turismens betydelse för samhällsekonomin totalt och fördelat på branscher, sysselsättning och skatteeffekter för mer än 230 av Sveriges 290 kommuner.
- △ RESURS äger och driver **Rese- och TuristDataBasen (TDB[®])**. Vi intervjuar varje år 24 000 svenskar om deras affärs- och fritidsresor i Sverige och till utlandet. TDB har arbetat sedan 1989 och c:a 100 svenskar intervjuas dagligen, året runt, om sina resor. I TDB ställs frågor om antal resor, övernattningar, boendeform, färdstätt, syfte, bokningssätt, spenderade pengar och mycket annat. Totalt finns data om mer än 500 000 resor i TDB.